

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Jarmilou Ďáskovou v právní věci žalobce **I. K.** zastoupeného JUDr. Janou Kuřátkovou, advokátkou AK, se sídlem 639 00 Brno, Polní 92, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra ČR**, odbor azylové a migrační politiky, poštovní schránka 21/OAM, Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu,

t a k t o :

I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR, odbor azylové a migrační politiky, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, ze dne 19.9.2011, č.j. OAM-270/LE-PA03-PA03-2011, **s e z r u š u j e** pro vady řízení a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

III. Advokátce JUDr. Janě Kuřátkové se určuje odměna a náhrada hotových výdajů částkou 4.800,-Kč, která bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Brně do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 19.9.2011, č.j. OAM-270/LE-PA03-PA03-2011, evidenční číslo L009023 byla podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) zamítnuta jako zjevně nedůvodná žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany.

Žalobce podal dne 15.9.2011 opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, v níž uvedl, že je Ukrajinské státní příslušnosti, ukrajinské národnosti, pravoslavného náboženského vyznání a nikdy nebyl ani v současné době není členem žádné politické strany nebo podobného hnutí. K tomu uvedl, že i když je bez stranické příslušnosti, tak je

příznivcem Julie Tymošenko. Nikdy proti němu nebylo ani v současné době není vedeno trestní stíhání. Je svobodný a na Ukrajině má 14-ti letou dceru, s jejíž matkou ale nikdy nežil ve společné domácnosti. Má nedokončené středoškolské vzdělání a na Ukrajině žijí jeho rodiče. Absolvoval v letech 1995 – 1997 na Ukrajině základní vojenskou službu a brzy po zahájení ukončil studia na odborném učilišti a po vojně pracoval jako pomocný automechanik a hlídač. Do roku 1999 pobýval s rodiči na Ukrajině ve vesnici, poté odešel do České republiky, kde pobýval a pracoval na různých místech. V roce 2001 se po uložení správního vyhoštění dle svých slov vrátil domů na Ukrajině, kde pobýval až do roku 2008, kdy odešel do České republiky natrvalo. Ukrajinu jmenovaný opustil naposledy v prosinci 2008. K tomu ho vedly potíže, které měl v roce 1998 s druhým účastníkem autonehody. K tomu dále dodal, že v roce 1998 měl autonehodu, kterou podle svého přesvědčení nezavinil. Druhým účastníkem nehody byl syn policisty z Mukačeva. Police nehodu vyšetřovala, ale za viníka byl označen žalobce, protože otec druhého účastníka nehody byl vyšší šarže u policie. Druhý účastník nehody chtěl po jmenovaném zaplatit škodu ve výši 11.000 USD, protože jeho auto bylo nové BMW. Žadatel mu zaplatil hned 3.000 USD, i když nehodu nezavinil, protože nevěděl, co má dělat. Další peníze mu již ale nemohl dát, proto ho zbili a vyhrožovali, že to bude horší. Chtěl si stěžovat na policii, ale neuspěl, protože jeho stížnost nebrali vážně. Nakonec raději odjel v roce 1999 z Ukrajiny. Potom druhému účetníkovi nehody po výdělků v ČR ještě asi 2.000 USD splatil. On však řekl, že je to pozdě a že tam narůstají úroky. Žadatel se potom na Ukrajině nezdržoval doma a jezdil za prací po Ukrajině, kde si vydělával „mizerné prachy“ a již nebyl schopen nic splácet. V roce 2008 si vyřídil nový pas a hned následně asi 4 dny potom ho znovu zbili a vyhrožovali mu, že ho zmrzačí. Stěžoval si opět na policii, ale nic to nepomohlo, ani se tím nezabývali. Na postup policii si již dále nestěžoval a nikoho dalšího o pomoc nepožádal, protože neměl peníze ani na advokáta. Proto odjel do České republiky. Jeden člověk mu slíbil zajistit legální pobyt, ale žádný pobyt přes částku 10.000,-Kč, které mu dal tento člověk nezařídil a zadržoval mu pas až od nedávné doby. Žalobce připustil, že požádal o mezinárodní ochranu v ČR již v roce 2000, ale pro nespolupráci se správním orgánem toto řízení bylo zastaveno. V současné době podal žádost o udělení mezinárodní ochrany proto, že by chtěl zůstat v ČR, aby se nemusel vrátit na Ukrajinu. Peníze, které vydělával, dal na opravu auta druhého účastníka autonehody. Poslední, v pořadí již třetí splátku za auto uskutečnil v roce 2009 a přesto mu řekli, že úrok stále narůstá, pak zjistil, že už to nemá smysl splácet, protože to stejně nikdy nesplatí. V případě vrácení na Ukrajinu se bojí smrti, protože dluží peníze druhému účastníkovi autonehody z roku 1998. Návratu na Ukrajinu se bojí z důvodu obavy o svůj život.

V průběhu správního řízení bylo zjištěno, že žalobce v ČR o mezinárodní ochranu žádal v minulosti již jednou. První žádost podal 26.9.2000 a jako důvod uváděl odchod z Ukrajiny z důvodu obavy o život, protože v květnu 1999 měl autonehodu a druhý účastník nehody po něm vymáhal úhrady škody ve výši 7.000 USD. Zaplatil mu polovinu a zbytek si chtěl odpracovat. To dotyčnému nestačilo a poslal na žadatele mafii, která ho zbila. To byl důvod k jeho odchodu z vlasti. Toto řízení bylo zastaveno podle § 25 odst. 1 písm. d) zákona o azylu v platném znění, protože se žalobce ani na opakovanou výzvu nedostavil k pohovoru. Rozhodnutí správního orgánu nabylo právní moci 12.6.2001.

Během současného správního řízení bylo objasněno, že žalobce podal svou žádost o udělení mezinárodní ochrany ve snaze zlegalizovat si pobyt v ČR, aby se nemusel vrátit na

Ukrajinu, kde mu podle jeho názoru hrozí pronásledování druhým účastníkem autonehody, kterému má žadatel nahradit způsobenou škodu.

Správní orgán při posuzování žádosti o mezinárodní ochranu výše jmenovaného vycházel především z jeho výpovědi, kterou učinil během podávání žádosti o udělení mezinárodní ochrany 15.9.2011 a v pohovoru 15.9.2011. Dále vycházel z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv na Ukrajině. K tomu použil informace MZV ČR, č.j. 111193/2009-LP ze dne 29.7.2009, č.j. 106362/2009 – LPTP ze dne 13.5.2009 a č.j. 129871/2010-LPTP ze dne 19.1.2010. Dále správní orgán vycházel z aktuálních informací ohledně situace na Ukrajině obsažených v databázi české tiskové kanceláře. S uvedenými informacemi, které jsou součástí správního spisu, měl žalobce možnost se ve smyslu ust. § 36 odst. 3 správního řádu v platném znění seznámit a vyjádřit se k nim.

Žalovaný po zhodnocení případu konstatoval, že důvodem odjezdu žalobce z Ukrajiny podle jeho tvrzení měly být obavy z vyhrožování jistého muže kvůli jeho snaze získat od žalobce finanční náhradu za škodu způsobenou při autonehodě. Stejně obavy ho měly přinutit také k tomu, aby v obavách z návratu do vlasti požádal o udělení mezinárodní ochrany, která by tak byla prostředkem k legalizaci jeho pobytu na území ČR. Zmíněná autonehoda byla podle žalobce vyšetřena policií a o vině bylo rozhodnuto, s čímž žalobce v řízení o mezinárodní ochraně projevil nesouhlas. V tomto směru se mohl žadatel ve své vlastní obrátit o pomoc na státní orgány, což sice dle svých slov učinil tím, že si stěžoval na policii ale uspokojil se s nedostatečným řešením své stížnosti a po dílčím neúspěchu svého snažení již nevyužil žádné možnosti domoci se svých práv. V první řadě mělo bezesporu jít o stížnost na nadřízené orgány místních policistů, pokud žadatel nebyl s jejich řešením spokojen. Nedal tak státním orgánům své vlasti možnost poskytnout mu ochranu před uváděným nebezpečím. Žalobce však k této možnosti evidence neměl ani v úmyslu využít a řešil své obavy vycestováním z Ukrajiny. To však v žádném případě neznamená, že státní orgány země jeho původu jeho problém neřešily a že by mu mohly odmítnout pomoc v jeho situaci. V souladu s ukrajinskou legislativou jistě měl žalobce možnost využít opravných prostředků proti rozhodnutí policistů popřípadě se obrátit na nezávislý soud, což však neučinil.

Podle informace MZV ČR č.j. 111193/2009 – LP ze dne 29.7.2009 měl žalobce možnost využít k ochraně svých práv prostředků, které mu dává ukrajinské zákonodárství. Měl možnost podat stížnost proti postupu policejních či jiných orgánů státní moci pokud nebyl spokojen s průběhem vyšetřování zmíněné autonehody. V případě neoprávněného jednání nebo postupu státních úředníků lze také podat stížnost ukrajinskému ombudsmanovi, i když podle zprávy Freedom House za rok 2009 je korupce jedním z nejzávažnějších problémů ukrajinské společnosti, tak v případě Ukrajinského soudnictví je tomu v menší míře než v minulosti. Dle informace MZV ČR č. 106362/2009 – LPTP ze dne 13.5.2009 je Ukrajina demokratická země a ukrajinským občanům nehrozí diskriminace či pronásledování z důvodu jejich názoru ani dlouhodobého pobytu v zahraničí. Občané se mohou volně stěhovat a cestovat do zahraničí. Žalobce se o vnitřní přesídlení v rámci Ukrajiny ani nepokusil a ihned po údajných problémech s vymahači náhrady škody po autonehodě se rozhodl opustit Ukrajinu. Mohl se vrátit a dle svých slov 7 let celkem úspěšně bránil konfrontaci s člověkem, kterého měl hledat.

Žalovaný také vycházel při hodnocení jednání a výpovědi žalobce z toho, že uváděl rozdílné informace a tyto rozdílné informace spatřoval v tom, že v jednom případě vymáhání činila škoda 7.000 USD, zaplatil polovinu 3.500 USD a v jiném uvedl, že se už to týkalo 10.000 USD a první splátka činila 3.000 USD. V dalším výpovědi uvedl, že první splátka činila 4.000 USD. Z toho důvodu žalovaný pochybuje o pravdivosti obav žalobce z návratu na Ukrajinu. Zdůvodnění, že majitel vozidla BMV je synem vlivného policisty z Mukačeva se jeví žalovanému správnému orgánu jako účelové zveličování příčin odchodu z Ukrajiny a podkladů k obavám z návratu domů.

Žalobce v ČR pobýval a pracoval již v minulosti a do ČR se vrátil. Žalovaný z prezentovaných informací neshledal důvody taxativně uvedené v § 12 zákona o azylu. Na základě těchto informací není možné učinit závěr, že vyvíjel v zemi svého původu činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod. Žalobce neuvedl žádné skutečnosti, které by mohly vést k názoru, že byl ve své vlasti pronásledován z důvodu své rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání politických názorů, nebo že by se takového pronásledování měl opodstatněně obávat v případě návratu do vlasti.

Žalobce pobýval v ČR bez platného víza v průběhu správního řízení vyplynulo, že podal svoji žádost o udělení mezinárodní ochrany z důvodu legalizace svého pobytu na území ČR. Jelikož nevlastní platné povolení k pobytu a obdržel rozhodnutí o správním vyhoštění, rozhodl se vzniklou situací vyřešit vstupem do řízení o mezinárodní ochraně, aby tímto krokem zlegalizoval své další setrvání na území ČR. Žalovaný konstatuje, že žalobce uváděnou pohnutku vedoucí k jeho vstupu do tohoto řízení nelze podřadit zákonným důvodům pro udělení mezinárodní ochrany.

Na základě výpovědi žalobce dospěl žalovaný k rozhodnutí, že skutečnosti jím uváděné nelze důvodům pro udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 12 zákona o azylu v platném znění podřadit. Tím jsou naplněny podmínky ust. § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu v platném znění a žádost výše uvedeného žalobce byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná.

Správní orgán posoudil případ žalobce také ve smyslu ust. § 14 a) odst. 1 zákona o azylu, § 14 a) odst. 2 a konstatoval, že v prvním případě se doplňková ochrana udělit cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy a podle odst. 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem nebo svého posledního trvalého bydliště.

Podle odst. 2 výše uvedeného ustanovení se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

Původce vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatou jeho území nejsou schopni nebo ochotni odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před vážnou újmou. Za vážnou újmu se nepovažuje, může-li cizinec s přihlédnutím k osobní situaci nalézt účinnou ochranu v jiné části státu, jehož státní občanství má, nebo je-li osobou bez státního občanství, v jiné části státu svého posledního trvalého bydliště, pokud se obava z vážné újmy vztahuje pouze na část území státu. Po posouzení výpovědi žalobce nedospěl správní orgán k závěru, že by mu byl na Ukrajině uložen trest smrti, že by mu vykonání tohoto trestu hrozilo.

Dále není důvod se domnívat, že v případě jeho návratu do vlasti by byl vstaven mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání.

Nebylo též prokázáno, že by při návratu na Ukrajinu by byl pronásledován v důsledku podání žádosti o mezinárodní ochranu v České republice. Žalovaný argumentoval tím, že mnozí po neúspěšném pobytu v zahraničí se navracejí zpět do vlasti, a pokud sám nenahlásí místním úřadům tuto skutečnost, úřady o tom nemohou ani vědět. Ani však v případech, kdy úřady byly seznámeny s tím, že pobýval občan Ukrajiny v zahraničí není známa zkušenost nebo skutečnost, že by takový občan nějakým způsobem byl perzekuován, znevýhodňován nebo diskriminován.

Žalobci také nehrozí ani vážná újma z důvodu svévolného násilí, které by mohlo vyplývat z mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Vycestování žalobce nebude bezesporu ani nepřiměřeným zásahem do jeho soukromého života, který by měl být v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, protože je dospělou a svéprávnou osobou s možnou pomocí své rodiny na Ukrajině. Žalovaný proto na základě správního řízení shledal, že žalobce nesplňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu § 14 a) odst. 1 a 2 zákona o azylu v platném znění a doplňkovou ochranu neudělil. Vzhledem k tomu, že v průběhu správního řízení o udělení mezinárodní ochrany žalobce neuváděl žádné důvody, pro které lze udělit některou z forem mezinárodní ochrany podle § 12 a § 14 a) zákona o azylu zamítl správní orgán jeho žádost jako zjevně nedůvodnou to dle § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu v platném znění.

Žalobce proti tomuto rozhodnutí podal žalobu ze dne 4.10.2011 došlé soudu 5.10.2011, kde namítal, že správní orgán v předchozím řízení o udělení mezinárodní ochrany porušil řadu procesních předpisů i ustanovení zákona o azylu. Pochybení správního orgánu spatřoval především v tom, že žalovaný nepostupoval v souladu se zákony a ostatními předpisy (§ 2 odst. 1 zákona č. 500/2004 – správní řád, dále jen správní řád), žalovaný nevyšel ze spolehlivě zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti a nevedl azylové řízení tak, aby posílil důvěru žalobce ve správnost jeho rozhodování a napadené rozhodnutí nepovažuje za přesvědčivé (§ 3 správního řádu), nebyly žalovaným zjištěny všechny rozhodné okolnosti svědčící ve prospěch i neprospěch toho, komu má být povinnost uložena a pečlivě nepřihlížel ke všemu, co žalobce uvedl v pohovoru (§ 50 odst. 2, 3, 4 správního řádu), a ani odůvodnění napadeného rozhodnutí ho nepřesvědčilo o jeho správnosti a postupu správního orgánu a žalovaný se v něm nevypořádal se všemi provedenými důkazy, neopatřil řádné podklady pro tuto část výroku rozhodnutí a odůvodnění neobsahuje objektivní hodnotící úvahu ohledně situace žalobce v případě nuceného návratu na Ukrajinu. (§ 68 odst. 3 správního řádu a § 14 a) zákona o azylu). Vzhledem k tomu, že žalovaný

zjištěný skutkový stav nesprávně kvalifikoval, pochybil v aplikačním procesu tím, že nepřihlíдел faktickou skutkovou podstatu zákonné skutkové podstatě pronásledování upravené v ust. § 12 zákona o azylu. Má za to, že splňuje zákonné podmínky pro udělení azylu stanovení v § 12 zákona o azylu, resp. minimálně pro stažení doplňkové ochrany ve smyslu písm. a) zákona o azylu. Je přesvědčen o tom, že skutečnosti, jež uvedl v průběhu správního řízení svědčí o pronásledování ve smyslu § 12 zákona o azylu. V rozhodnutí žalovaného o zamítnutí žádosti žalobce udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné nemá oporu ve skutkovém stavu věci.

Nesouhlasil se zamítnutím jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle ust. § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu. Postup správního orgánu, který rozhodoval o jeho žádosti v první instanci a jeho žádost zamítl, zjevně nepostupoval v souladu se zákonem. Žádostí žalobce se žalovaný zabýval nedostatečně a bez porozumění všech souvislostí, což se vyústilo v pochybení při právní kvalifikaci. Je přesvědčen, že správní orgán nezjistil všechny rozhodné okolnosti svědčící v jeho prospěch a dále je toho názoru, že důvody, které v řízení uvedl v žádosti a v pohovoru, jsou svou relevancí dostatečné k udělení minimálně doplňkové ochrany (§ 14 a) zákona o azylu). Žalobce citoval podmínky ust. § 14 a) zákona o azylu s tím, že je přesvědčen, že po svém návratu na Ukrajinu by byl vystaven nelidskému a ponižujícímu zacházení od osoby, které dluží peníze resp. od osob ji najatých. Z Ukrajiny byl nucen odejít kvůli důvodným obavám o svůj život. Osoba, které kvůli jím způsobené škodě dluží peníze, mu v minulosti již vícekrát vyhrožovala zmrzačením či smrtí, několikrát byl i zmlácen. Stížnost vznesená na policii neměla žádný účinek, neboť policie se jeho stížnostmi nezabývala a nikdo jí nebral vážně, protože otec osoby, které dluží peníze je vysoká šarže u Mukačevské policie. Odvolal se na směrnici Rady 2004/83/ES (dále jen kvalifikační směrnice) s tím, že mohou být i soukromé osoby původci jak pronásledování (ust. § 12 zákona o azylu), tak hrozby vážné újmy (ust. § 14 zákona o azylu) pokud stát není ochoten či schopen poskytnout efektivní ochranu. Dovolal se i judikátu NSS ze dne 16.9.2008, č.j. 3Azs 48/2008 – 57. Z judikatury NSS vyplývá, že i soukromé osoby mohou být původci jak pronásledování (§ 12 zákona o azylu) tak vážné újmy (§ 14 a) zákona o azylu. Pronásledování, tak i vážná újma může hrozit ze strany státu, resp. organizace, která ovládá stát, jakož i ze strany nestátních původců, tedy soukromých osob. V posledním případě pak je třeba prokázat, že stát není schopen nebo ochoten poskytnout ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu, tzn. že neučiní přiměřené kroky zabránění pronásledování nebo způsobení vážné újmy. Žalovaný schopnost státu poskytnout mu ochranu vůbec nezkoumal, neopatřil si v tomto směru žádné podklady, s touto svou povinností se ani nevypořádal v rozhodnutí. Soukromá osoba jako původce pronásledování má funkci ve veřejném aparátu státu, má také vliv na neexistenci možnosti vnitřního přesídlení. Na policii se již následně neobrátil proto, že věděl, že by to nemělo velký význam, případně by se situace ještě zhoršila. I když je ukrajinský systém spravedlnosti rozsáhlý, často je neefektivní. V roce 2006 se vyskytly případy zneužití soudní moci. Tyto praktiky jsou zakořeněny ve starých problémech ukrajinského soudního systému jako korunce, nedostatek vážnosti soudních rozhodnutí a soudního systému jako celku, nedostatek financí a netransparentní a nevýkonný proces jmenování soudců. Ze zpráv za předcházející rok žalobě uvádění, že korupce pořád zůstává jedním z nejzávažnějších problémů Ukrajiny.

Žalobce dále namítal, že i když žalovaný uvedl, že hlavním důvodem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany bylo sledování legalizace jeho pobytu na území České republiky. Namítá, že i když by si svůj pobyt rád zlegalizoval, nebyla legalizace jediným

a hlavním důvodem. Rovněž je přesvědčen, že se mohlo v jeho případě použít imperativního pravidla non refoulement, neboť, žalovaný se měl zabývat otázkou zákazu navrácení (refoulment), to znamená, jestli by byl ohrožen člověk po návratu do své země na životě nebo svobodě. Tuto otázku je povinen zkoumat obligatorně vždy za každých okolností. V případě žalobce tak žalovaný neučinil, což považuje žalobce za postup nezákonný. Žalovaný se výše zmíněnými zkušenostmi zabýval jenom velmi povrchně, podobně zkoumal i jaká případná rizika a nebezpečí mu hrozí. Odkázal na svoji žádost o udělení mezinárodní ochrany a protokol o pohovoru, který byl s žalobcem proveden a ostatní spisový materiál, který se vztahuje k jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany v ČR a který má k dispozici žalovaný. Závěrem navrhl zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

V doplnění žaloby ze dne 11.10.2011 žalobce k vyjádřeným pochybnostem o pravdomluvnosti žalobce a tedy i věrohodnosti uvedl, že případné rozdílné informace byly způsobeny díky mezerám v jeho paměti, které kromě jiného byly způsobeny stresovými situacemi, které prožíval a prožívá, jako i dobou, která uplynula mezi danou událostí a žádostí o mezinárodní ochranu či pohovor je v rámci řízení. Odvolal se na rozhodnutí NSS č.j. 5Azs 237/2005 – 47 kde NSS uvedl, že existuje řada zásad, jichž se správní orgán má při prováděném výslechu řídit. Je třeba mít na paměti, že lidé z urbanizovaných oblastí Evropy jsou dobře znalí přesných dat při líčení osobních zážitků, naopak lidé z jihu a zemědělských oblastí často neznají datum svého narození ani věk. Jako vodítko pro sled dalších událostí slouží významné rodinné události, připomínka místních, zejména náboženských slavností, nebo pravidelně se opakující sezónní cykly přírodní či zemědělské povahy, spíše než data. Přirozené je i zapomínání dat, zvláště pokud je mezi útekem ze země původu a výsledkem dlouhý časový odstup.

Ohrazuje se vůči názoru správního orgánu, že nevyužil opravných prostředků proti rozhodnutí policistů podle ukrajinské legislativy a že se neobrátil na nezávislý soud a nedal tak státním orgánům své vlasti možnost poskytnout mu ochranu před nebezpečím. Správní orgán se ale vůbec nezabýval reálným stavem, jaký vládne na Ukrajině, zdali měl žalobce reálnou možnost se na ukrajinské úřady obrátit a zda by mu tyto úřady i skutečně pomohly. Uvedl, že byl perzekuován těmito orgány, proto se na ně z logických důvodů neobrátil. Správní orgán se vůbec nezabýval tím, zda by se jeho právům v konkrétní situaci u ukrajinských orgánů veřejné moci vůbec dostalo efektivní ochrany.

Odkázal také na Příručku UNHCR k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků z roku 1992, kdy na obsah navazuje na svoje zkušenosti, kdy správní orgán úplně opomenul nelidský a ponižující způsob, jakým došlo k poslednímu zbití jeho osoby. V odůvodnění se totiž uvádí jenom jeho pouhé zbití v lese a vyhození před vrata u žalobce doma. Zcela byla opomenuta intenzita bití, násilné vražení obušku do rekta osobou najatou druhým účastníkem nehody a následné veřejné ponížení spočívající ve vyhození jeho osoby s takto zavedeným obuškem před domem, kde se v tu dobu nacházelo množství lidí, kteří ho znají. Žalovaný všechny tyto okolnosti nebral v potaz. Závěrem udává, že v roce 2011 se vrátil zpátky k rodičům. S tímto tvrzením nesouhlasí, neboť pravda je to, že v roce 2001 se na Ukrajinu vrátil, ne však k rodičům. Rodiče vůbec nevěděli, že byl znova na Ukrajině, neboť je chtěl ochránit před druhým účastníkem nehody nebo osobami jím najatými.

Soud ze správního spisu zjistil, že dne 15.9.2011 byla s žalobcem sepsána žádost o udělení mezinárodní ochrany i protokol o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany na území ČR. Z těchto dvou dokumentů vyplývá, že Ukrajinu opustil nejprve v roce 1999, aby se vyhnul problémům se splácením náhrady škody z autonehody, protože druhý účastník nehody mu vyhrožoval, že když mu škodu 11.000 USD za zničení BMV neuhradí, tak ho zmrzačí. Zaplatil několik splátek ale v ČR dostal v roce 2000 vyhoštění na 5 let a požádal o azyl. V roce 2001 však odcestoval zpět na Ukrajinu. Po návratu k rodičům jezdil za prací na různá místa na Ukrajině. Jednou se setkal náhodně s účastníkem nehody asi v roce 2005 a to mu vyhrožoval a dal mu lhůtu na zaplacení dluhu. Vyhýbal se však setkání s tímto člověkem a byl zbit a vyhozen před vrata domu. Neměl žádné vízum ale přesto se rozhodl odjet do ČR. Nějaký člověk mu zajistil vycestování. Potvrdil, že autonehodu vyšetřovala policie. Rozhodla, že je vinen i když žalobce byl přesvědčen, že vinen nebyl a byl dva dny zavřený na policii. Bránil se, sepsal stížnost ale policie na to nereagovala a další kroky nedělal, protože neměl na advokáta peníze. Po druhé byl zbit v roce 2008, to už si nikde nestěžoval, protože si myslel, že to nemá smysl a nikoho jiného o pomoc nepožádal. Nestěžoval si na postup policie u nadřízených orgánů proto, že ten člověk, kterému dlužil byl velmi vlivný. Po druhé přicestoval do ČR v prosinci 2008 a uvedl tytéž důvody, že způsobil škodu při dopravní nehodě a majitel vozidla po něm chtěl náhradu škody. Splatil pouze část tohoto dluhu a majitel auta uvedl, že splácí málo a narůstají mu úroky. Proto se po svém prvním návratu na Ukrajinu nezdržoval doma, jezdil za prací po Ukrajině. Vydělal si málo a nebyl schopen splácet dluh. Byl znovu zbit a vyhrožovali mu, že ho zmrzačí. Stěžoval si na policii ale to nic nepomohlo. Chtěl by žít v České republice, pracovat a splácet svůj dluh. V případě návratu do vlasti se obává, že by mu opět bylo vyhrožováno zmrzačením nebo smrtí pokud nezaplatí škodu. Z návrhu na zahájení řízení o udělení azylu z 26.9.2000 vyplývá, že jako důvod žádosti o udělení azylu uvedl, že v květnu 1999 měl autonehodu a člověk, kterému naboural auto po něm vymáhá 7.000 USD, což měl zaplatit, dal mu lhůtu, do které má zaplatit zbytek, zaplatil půlku a řekl, že zbytek odpracuje a to mu nestačilo, tak na něho poslal mafii, ta ho zbila a tak utekl. Uvedl tedy obdobné resp. stejné důvody tzn. strach z člověka, kterému dluží peníze a který vůči němu uplatnil fyzický nátlak, aby z něho dostal úhradu škody. Je sice pravda, že žalobce tehdy uváděl jiné částky ale sám žalobce uvedl, že i když část škody splatil, osoba, která po něm požadovala úhradu škody zvyšovala své finanční nároky.

V judikatuře NSS jednoznačně byl odmítnut názor, že by správní orgán byl oprávněn výrokem svého rozhodnutí zamítnout žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, aniž by se v odůvodnění svého rozhodnutí vypořádal s tím, proč je tato žádost z hlediska hlavních forem mezinárodní ochrany, tj. azylu podle § 12 i doplňkové ochrany podle § 14 a) zákona o azylu zjevně nedůvodná. Výrok rozhodnutí správního orgánu musí mít vždy náležitou oporu v jeho odůvodnění. Žádost o udělení mezinárodní ochrany je zjevně nedůvodná podle § 16 zákona o azylu pouze tehdy, pokud je zjevně nedůvodná jak z hlediska azylu podle § 12 zákona o azylu, tak i z hlediska doplňkové ochrany podle § 14 a) zákona o azylu. Je povinností správního orgánu v každém konkrétním případě vážit, zda žadatel žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvedl důvody, které jsou relevantní z hlediska těchto dvou hlavních forem mezinárodní ochrany. (NSS 5Azs 6/2010 – 107 ze dne 25.1.2011). Z této judikatury vyplývá, že žádost o poskytnutí mezinárodní ochrany posuzuje správní orgán na základě skutečností, které žadatel uvede, či které ve správním řízení jinak vyjdou najevo, a to z hlediska všech zákonných forem této ochrany, které se k těmto skutečnostem vztahují. Zamítnout žádost podle § 16 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu může

správní orgán jen tehdy, nepřichází-li v úvahu žádná z takovýchto forem mezinárodní ochrany; tento závěr musí v rozhodnutí odůvodnit. (Zveřejněno ve Sbírce NSS pod č. 2289/2011).

Z judikatury výše uvedené vyplývá, že důvody pro udělení mezinárodní ochrany mohou být takové okolnosti, které vyjdou v řízení ve věci mezinárodní ochrany najevo, a to především z vlastní žádosti a dále z výpovědi žadatele o mezinárodní ochranu. Není však podstatné, zda jsou to ta tvrzení žadatele, která žadatel formálně označí jako důvody, pro něž žádá o mezinárodní ochranu, či tvrzení jiná. Žadatel nebývá v naprosté většině případu osobou znalou azylového práva, není tedy podstatné, zda a jakým způsobem svá tvrzení kvalifikuje z hlediska možných důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, podstatné je naopak to, zda v průběhu správního řízení skutečnosti relevantní z hlediska možného oddělení některé z forem mezinárodní ochrany vůbec tvrdí. Pokud tak učiní, je správní orgán povinen se jimi náležitě zabývat a s nimi se vypořádat, ať se tak stane v rámci řízení podle § 16 zákona o azylu, nebo v rámci nezkráceného řízení. Je nepřijatelné, aby správní orgán v takové situaci zúžil skutkový rámec žádosti o udělení mezinárodní ochrany tím, že se vypořádá pouze s těmi tvrzeními žadatele o mezinárodní ochranu, která žadatel sám označí za důvody, pro něž o mezinárodní ochranu žádá a tyto důvody správní orgán odmítne jako snahu o legalizaci pobytu na území ČR. V podstatě každou, i důvodnou žádost by bylo možné zamítnout s tím, že skutečným důvodem žádosti je legalizace pobytu žadatele na území ČR. Pokud by cizinec žádný zákonný titul (ať již získaný v režimu zákona o azylu či zákona o pobytu cizinců) ke svému pobytu na území ČR nepotřeboval, nemusel by žádat ani o mezinárodní ochranu. To ovšem nic nemění na tom, že důvodem, proč opustil zemi původu a proč se chce usídlit v ČR, může být právě skutečnost, že mu v zemi původu hrozí pronásledování z azylově relevantních důvodů či vážná újma zakládající nárok na doplňkovou ochranu.

V daném případě žalobce jako důvod, proč žádá o mezinárodní ochranu, v samotné žádosti a během následného pohovoru v průběhu správního řízení označil skutečnost, že v zemi původu způsobil dopravní nehodu a s ní spojenou škodu na vozidle jiné osoby. Tuto škodu byl povinen uhradit, kterou splácel ale nesplatil a ta oprávněná osoba tuto náhradu škody po něm vymáhá. Pravda je ta, že jak v roce 2000 tak i v současnosti uvádí, že vymáhání nespočívalo jenom v nelegálním způsobu vymáhání ale i v nelegálním tzn. že byl touto osobou a jimi najatými osobami několikrát fyzicky napaden a dokonce, jak uvádí, ponižen. Bylo mu také vyhrožováno zmrzačením nebo dokonce smrtí. Lze v tomto ohledu plně souhlasit se žalovaným, že uvedený záměr nemůže být sám o sobě důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, a to v jakékoliv formě. Zároveň však žalobce uvedl v žádosti o mezinárodní ochranu jako důvod, proč opustil Ukrajinu, obavu před újmou, jež by mu mohl způsobit poškozený, kterému způsobil škodu při dopravní nehodě. Tento skutkový děj žalobce vyličil i ve své první žádosti o udělení mezinárodní ochrany, ovšem žalovaný dosud zcela pominul, ačkoliv právě tato tvrzení žalobce jsou potenciálně relevantní z hlediska možných důvodů pro udělení mezinárodní ochrany.

Přesto lze přisvědčit žalovanému, že žádost žalobce je zjevně nedůvodná z hlediska možných důvodů pro udělení azylu. Ne však proto, že by, jak uvedl žalovaný, jejím cílem byla legalizace pobytu na území ČR, ale proto, že újma, která žalobci dle jeho tvrzení hrozí ze strany poškozené osoby nemá žádnou souvislost s taxativně vymezenými důvody pronásledování podle § 12 zákona o azylu. V tomto ohledu naopak nelze přisvědčit žalobci. Jedna věc je, zda tvrzené příkoří, jemuž má být žalobce vystaven, dosahuje

intenzity pronásledování ve smyslu § 2 odst. 8 zákona o azylu a čl. 9 kvalifikační směrnice, tedy zda se jedná o dostatečně závažná porušení lidských práv, druhá věc je, zda je dána souvislost s důvody pronásledování taxativně vymezenými v § 12 zákona o azylu, tedy, zda by se případně jednalo o pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Pokud tato souvislost s důvody podle § 12 zákona o azylu chybí, nemůže žadateli vzniknout nárok na azyl, byť by i jinak naplňoval ostatní znaky definice uprchlíka (NSS ze dne 10.1.2007, č.j. Azs 80/2006 – 64) a další.

Jinak je tomu ovšem u doplňkové ochrany podle § 14 a) zákona o azylu. U této formy mezinárodní ochrany totiž není podstatné, z jakých důvodů žadateli případně hrozí reálné nebezpečí vážné újmy v zemi původu, ale právě jen existence tohoto reálného nebezpečí. Jaký typ příkoří bude dosahovat intenzity vážné újmy, definuje § 14 a) odst. 2 zákona o azylu, resp. článek 15 kvalifikační směrnice. Podle § 14 a) odst. 2 písm. b) zákona o azylu se za vážnou újmu považuje mimo jiné mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu. Žalobce v žádosti o udělení mezinárodní ochrany uváděl, že při svém prvním návratu v roce 2001 byl vystaven ze strany poškozeného majitele havarovaného vozidla a jeho společníků vyhrožování, dokonce i napadení a fyzické ublížení na zdraví a ponižení. Nelze tedy vyloučit, že by žalobce mohl být v případě návratu na Ukrajinu vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy podle § 14 a) odst. 2 písm. b) zákona o azylu, tedy nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení.

Jako původce vážné újmy označil žalobce soukromou osobu resp. soukromé osoby. Podle § 2 odst. 8 (nyní § 2 odst. 9) zákona o azylu a čl. 6 písm. c) kvalifikační směrnice původci vážné újmy nemusí být nutně jen státní či kvazistátní subjekty, ale obdobně jako u pronásledování, jimi mohou být i soukromé osoby (rozs. NSS ze dne 16.9.2008 č.j. 3 Azs 48/2008 – 57). Reálné nebezpečí vážné újmy ze strany těchto osob pak může odůvodňovat udělení doplňkové ochrany, pokud stát (země původu žadatele a žadatele o mezinárodní ochranu) není schopen nebo ochoten zajistit před takovým jednáním odpovídajícím způsobem ochranu.

V návaznosti na výše uvedené zjištění musí soud přisvědčit žalobním námitkám žalobce, podle nichž je rozhodnutí žalovaného ve vztahu o závěru o zjevné nedůvodnosti žádosti z hlediska doplňkové ochrany nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Žalovaný se nezabýval tím, zda jsou uvedená tvrzení žalobce věrohodná, zda příkoří, jemuž má být žalobce dle svých slov na Ukrajině vystaven, dosahuje intenzity vážné újmy ve smyslu § 14 a) odst. 2 písm. b) zákona o azylu, zda ho po návrtu na Ukrajinu ve smyslu § 14 a) zákona o azylu i nadále hrozí skutečné nebezpečí této vážné újmy, zda státní orgány Ukrajiny by byly v takovém případě schopny a ochotny poskytnout žalobci odpovídající ochranu a v této souvislosti, zda byl žalobce za daných okolností povinen jednání, jemuž byl vystaven, ukrajinským státním orgánům nejprve oznámit.

Soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí (§ 76 odst. 1 písm. a) s.r.s.).

Vzhledem k výše uvedenému dospěl krajský soud k závěru, že žaloba je v uvedeném rozsahu důvodná a pro vytýkané vady řízení rozhodnutí žalovaného zrušil.

Podle § 78 odst. 4 s.ř.s. zruší-li soud rozhodnutí, vysloví současně, že věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému. Právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku nebo rozsudku vyslovujícím nicotnost, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s.ř.s.). Žalovaný proto v této věci po zhodnocení rozhodných skutečností vydá nové rozhodnutí, jehož výroky i obsah bude v souladu s příslušnými zákonnými předpisy i s dostatečně vyjádřeným shora citovaným názorem zdejšího soudu tzn., že v naznačeném směru provede doplnění ve smyslu spolehlivě zjištěného stavu věci a poté teprve správně právně kvalifikuje zjištěný skutkový stav.

Žalobci byl pro řízení o žalobě ustanoven usnesením ze dne 3. února 2012 č.j. 56Az 50/2011 – 31 zástupcem advokát JUDr. Jana Kuřátková. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 ve spojení s § 120 s.ř.s.). Ustanovenému zástupci žalobce byla přiznána odměna za zastupování ve výši 4.800,-Kč, která bude vyplácena z účtu Krajského soudu v Brně do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku (přiznány 2 úkony po 2.100,-Kč = 4.200,-Kč a 2x náhrada hotových výdajů po 300,-Kč tj. 600,-Kč, celkem tedy 4.800,-Kč dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., v platném znění.

P o u ě n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 28. února 2012

JUDr. Jarmila Ďásková, v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení:
Marie Šeregelyová